

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ГЕОГРАФІЯ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»

рівень вищої освіти	<i>другий (магістерський)</i>
спеціальність	<i>С6 Географія та регіональні студії</i>
галузь знань	<i>С Соціальні науки, журналістика та інформація</i>

ЗАТВЕРДЖЕНО:

вченою радою Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара
протокол № ___ від __.__.2025 р.

Вводиться в дію з 01.09.2025 р.

Ректор Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

_____ Сергій ОКОВИТИЙ

наказ № ___ від __.__.2025 р.

**Дніпро
2025**

ПЕРЕДМОВА

1. Внесено: кафедрою географії історичного факультету

2. Розробники (робоча група):

1. Суматохіна Ірина Миколаївна, кандидатка географічних наук, доцент, доцентка кафедри географії;
2. Безуглий Віталій Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри географії;
3. Грушка Віктор Володимирович, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії;
4. Шерстюк Наталія Петрівна, докторка географічних наук, професор, професорка кафедри географії;
5. Шандиба Наталія Віталіївна, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, здобувачка 1-го курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти, 106 Географія, ОП «Географія».

3. При розробці враховані вимоги:

Освітнього стандарту спеціальності:

Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 106 Географія для другого (магістерського) рівня, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 11.05.2021 р. № 519 та введений в дію з 2021/2022 навчального року (код та найменування спеціальності у стандарті зазначено відповідно до Постанови КМУ від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» (зі змінами)).

Професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти», затверджений наказом МОН України від 16.10.2024р. №1466.

4. Рецензії-відгуки стейкхолдерів (додаються):

Роботодавці:

1. Тягло Наталія Василівна; кандидатка педагогічних наук, директорка Комунального позашкільного навчального закладу «Мала академія наук учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради»;
2. Стасенко Ольга Павлівна; начальниця Туристичного інформаційного центру м. Дніпро;
3. Чирук Святослав Володимирович; заступник директора з наукової роботи Музею історії Дніпра Дніпровської міської ради, к.істор.н.;
4. Костащук Іван Іванович; завідувач кафедри географії України та регіоналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, професор, д-р геогр.н.

Здобувачі вищої освіти:

1. Шевцов Олександр Сергійович, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, здобувач 1-го курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальність 106 Географія, ОП «Географія»;
2. Киричко Дмитро Анатолійович, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, здобувач 1-го курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальність 106 Географія, ОП «Географія»;

3. Гончаров Артем Вячеславович, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, здобувач 1-го курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальність 106 Географія, ОП «Географія».

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Рекомендовано:

вчена рада історичного факультету:
протокол №__ від «__» _____ 20__ р.

Голова вченої ради _____ Дмитро АРХІРЕЙСЬКИЙ

Погоджено:

Рада із забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності ДНУ:
протокол №__ від «__» _____ 20__ р.

Голова РЗЯВО _____ Валентина СІЛІЧ-БАЛГАБАЄВА

Затверджено та надано чинності рішенням вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара:
від __.__.2025 р., протокол №__ (редакція №1 для набору 2025/2026 н.р.).

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності С6 Географія та регіональні студії

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Історичний факультет Кафедра географії
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Географія та регіональні студії»
Офіційна назва освітньої програми (англійською мовою)	Educational and Professional Program «Geography and Regional Studies»
Спеціальність	С6 Географія та регіональні студії
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика та інформація
Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітня кваліфікація мовою оригіналу	магістр з географії
Кваліфікація в дипломі	Ступінь: магістр Спеціальність: С6 Географія та регіональні студії Освітня програма: «Географія та регіональні студії»
Кваліфікація в дипломі (англійською мовою)	Degree: Master's degree Program Subject Area: С6 Geography and Regional Studies Educational program: Geography and Regional Studies
Професійна кваліфікація	не надається
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти Сертифікат про акредитацію освітньої програми «Географія та регіональні студії» за спеціальністю С6 Географія та регіональні студії другий (магістерський) рівень № 1140 Строк дії сертифіката до 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра, ОКР спеціаліста. Умови вступу визначені правилами прийому в ДНУ
Форми здобуття освіти	Денна, заочна
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	На період дії сертифікату з акредитації освітньої програми до 01.07.2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.dnu.dp.ua
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих кадрів, здатних застосовувати здобуті глибокі комплексні географічні знання для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького та інноваційного характеру у галузі географії, регіонального розвитку та планування територій, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання та бути конкурентоспроможними на ринку праці.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація спеціальність С6 Географія та регіональні студії

	<p>Об'єкт вивчення та діяльності: географічна оболонка Землі, її просторова природна і соціально-економічна різноманітність, а також зв'язки між природним середовищем і діяльністю людини; ландшафтні природно- і суспільно-територіальні системи.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних здійснювати дослідження природно- і суспільно-територіальних складових ландшафтної оболонки Землі, вирішувати складні задачі дослідницького та інноваційного характеру, проводити проєктну, виробничо-технологічну діяльність у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку та планування територій.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: основні теорії та концепції територіальної (геопросторової) організації географічної оболонки Землі, природні і соціально-економічні закономірності її формування та функціонування.</p> <p>Методи, методики та технології: методи набуття, обробки та поширення геопросторової інформації; обробки географічної інформації з використанням інформаційних технологій, картографічних, статистичних методів та ін.); просторово-часового аналізу і синтезу; польових досліджень (натурних спостережень); моделювання, ретроспективного аналізу та географічного прогнозування.</p> <p>Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для польових, статистичних та аналітичних досліджень природних і суспільних властивостей оболонки Землі, їхніх компонентів (у відповідності до спеціалізації) для дослідження територіальних систем.</p>
<p>Відповідна деталізована галузь Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED-F 2013</p>	<p>0314 Sociology and cultural studies</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма має академічну орієнтацію. Професійні аспекти – виконання професійних завдань та обов'язків дослідницького характеру в галузі сучасної географічної науки та вирішення прикладних професійних завдань галузі моделювання, планування та управління територіальних систем.</p> <p>Наукова орієнтація ОП направлена на дослідження у сфері географічної науки.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Загальна освіта в галузі географії.</p> <p>Ключові слова: географія, методологія наукових досліджень, регіональне планування, сталий розвиток, регіональне природокористування, прикладні географічні дослідження.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>ОП спрямована на акцентуалізацію освітніх компонент на сучасні наукові концепції: сталого розвитку, інформаційну, інноваційну, гуманістичну, проблемного, профільного навчання.</p> <p>ОП базується на залученні різних категорій викладачів: провідних професорів в галузі географії та викладання географії та професіоналів-практиків освітнього процесу, які мають особистий успішний досвід роботи.</p> <p>Передбачена обов'язкова викладацька практика в закладах</p>

	вищої освіти, що забезпечують здобуття фахової освіти в галузі географії, та виробнича практика.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть працювати на первинних посадах за професіями, визначеними Національним класифікатором України: Класифікатор професій ДК 003:2010 (зі змінами): <i>2442 Професіонали в галузі археографії, археології, географії, кримінології, палеографії та соціології</i> 2442.1 Молодший науковий співробітник (географія) 2442.2 Географ 2442.2 Географ-економіст 2442.2 Географ (політична географія) 2442.2 Фахівець з міського та районного планування 2442.2 Фахівець з управління природокористуванням <i>23. Професіонали в галузі освіти та навчання</i> 2310.2 Інші викладачі закладів вищої освіти 2310.2 Викладач закладу вищої освіти
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікації в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самоосвіта, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через викладацьку та виробничу практики, самостійну навчальну роботу тощо.
Оцінювання	Письмові екзамени, диференційовані заліки, заліки, презентації, індивідуальні завдання, тестові завдання, поточні опитування, захист звітів з практик, публічний захист кваліфікаційної роботи. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	<i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти:</i> ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 5. Здатність працювати в команді. ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК\ФК)	<i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти:</i> СК 1. Здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації. СК 2. Здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням

принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів.

СК 3. Здатність використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв'язання конкретних науково-прикладних проблем у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку.

СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня.

СК 5. Здатність здійснювати фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню геоекологічну й суспільно-географічну експертизу та моніторинг.

СК 6. Здатність застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання і практичні навички системного аналізу і синтезу, географічного моделювання та прогнозування.

СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку.

СК 8. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень, забезпечити зрозуміле донесення власних знань, висновків та аргументацій до фахівців і нефаківців.

СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на засадах компетентнісного підходу.

Компетентності, визначені закладом вищої освіти:

СК10. Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички системного аналізу, географічного моделювання та прогнозування трансформації територіальної організації і регіонального розвитку, а також оцінювати можливі ризики і наслідки управлінських рішень у сфері природокористування та регіонального розвитку.

7 – Програмні результати навчання

Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти:

ПР01. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації.

ПР02. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати вміння працювати в команді.

ПР03. Вільно спілкуватися із професійних і наукових питань іноземною мовою.

ПР04. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, розроблення нових методів і процедур в географії та міждисциплінарних контекстах.

ПР05. Вміти виявляти, ставити та розв'язувати науково-прикладні проблеми, здійснювати критичну оцінку прийнятих рішень.

ПР06. Застосовувати сучасні моделі та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку.

ПР07. Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня.

ПР08. Здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку

геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки.

ПР09. Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоecологічну і соціально-економічну експертизу та моніторинг.

ПР10. Застосовувати геоінформаційні технології, створювати та досліджувати моделі природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем, визначати можливості та межі їх застосування.

ПР11. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та геоecологічні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму.

ПР12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень.

ПР13. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення.

Результати навчання, визначені закладом вищої освіти:

ПР14. Розробляти й адаптувати загальні методичні вимоги та найкращі світові практики при розв'язанні конкретних прикладних завдань.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення відповідає чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та базується на наступних принципах: відповідності наукових спеціальностей науково-педагогічних працівників освітнім галузі знань та спеціальності; обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації викладачів; моніторингу рівня наукової активності науково-педагогічних працівників; впровадження результатів стажування та наукової діяльності в освітній процес.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення навчальних приміщень та соціальна інфраструктура університету в повному обсязі відповідає чинним Ліцензійним вимогам. В освітньому процесі використовується мультимедійне обладнання для проведення лекцій, для практичних та лабораторних занять – обладнання комп'ютерних лабораторій.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Університет має власний веб-сайт за адресою https://www.dnu.dp.ua/ , де розміщено інформацію щодо інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні ресурсів: бібліотеки, мережі Internet з вільним доступом, цифрового репозиторію. Навчально-методичне забезпечення засновано на розроблених для кожної дисципліни робочих навчальних програмах, а також програмах практичної підготовки. В наявності завдання для самостійної (індивідуальної) роботи студентів, методичні рекомендації для виконання кваліфікаційних робіт. Критерії оцінювання знань та вмінь студентів розроблено для поточного та семестрового контролю з кожної дисципліни, а також для підсумкової атестації. Для формування та дотримання принципів академічної доброчесності в освітньому процесі застосовується академічна антиплагіатна система <i>StrikePlagiarism</i> (ТОВ «Плагіат»).

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами інших країн
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови вивчення студентом української мови

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, семестр
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти:				
I Цикл загальної підготовки				
ОК 1.1	Методологія та організація наукових досліджень	3,0	екзамен	1
ОК 1.2	Іноземна мова професійного спілкування	3,0	диф. залік	1
Всього I		6		
II Цикл професійної підготовки				
ОК 2.1	Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності	4	екзамен	1
ОК 2.2	Сталий розвиток та раціональне природокористування	4	екзамен	1
ОК 2.3	Теорія і методологія географічної науки	4	диф. залік	1
ОК 2.4	Практикум: картографічне моделювання та прикладні географічні дослідження	5	екзамен	1
ОК 2.5	Методика викладання фахових дисциплін	3	диф. залік	1
ОК 2.6	Географічне країнознавство	4	екзамен	1
ОК 2.7	Регіональне управління	5	екзамен	2
ОК 2.8	Виробнича практика: викладацька	6	диф. залік	3
ОК 2.9	Виробнича практика: переддипломна	6	диф. залік	3
ОК 2.10	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	18	захист кваліфікаційної роботи	3
Всього II		59		
Разом		65		
Вибіркові компоненти:				
ВК 1	Дисципліна 1	5,0	диф. залік	2
ВК 2.	Дисципліна 2	5,0	диф. залік	2
ВК 3	Дисципліна 3	5,0	диф. залік	2
ВК 4	Дисципліна 4	5,0	диф. залік	2
ВК 5	Дисципліна 5	5,0	диф. залік	2
Загальний обсяг обов'язкових компонент				65 (72%)
Загальний обсяг вибірових компонент (дисциплін вибору студента)				25 (28%)
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				90

Примітка: здобувачі вищої освіти обирають дисципліни за вибором відповідно до «Положення про порядок обрання здобувачами вищої освіти дисциплін за вибором у ДНУ» (перелік дисциплін розміщується на сайті університету).

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Курс	Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість компонентів за семестр	Кількість компонентів за навчальний рік
1	1	ОК 1.1, ОК 1.2, ОК 2.1, ОК 2.2, ОК 2.3, ОК 2.4, ОК 2.5, ОК 2.6	8	14
	2	ОК 2.7, ОК 2.8, ОК 2.9, ОК 2.10	6	
2	3	ОК 2.8, ОК 2.9, ОК 2.10	3	3

Структурно-логічна схема послідовності вивчення (виконання) освітніх компонентів ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання актуальної задачі з географічної проблематики, що потребує проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог. Вимоги до обсягу, структури та привселюдного захисту роботи встановлюються закладом вищої освіти.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути виконана з дотриманням вимог щодо академічної доброчесності: не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Робота перевіряється на наявність академічного плагіату згідно з процедурою, визначеною системою внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті або в репозитарії університету або його структурного підрозділу.</p>

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ОК 2.5	ОК 2.6	ОК 2.7	ОК 2.8	ОК 2.9	ОК 2.10
ЗК 1					•	•		•			•	•
ЗК 2		•	•		•	•	•	•		•	•	
ЗК 3				•	•		•	•	•	•	•	•
ЗК 4				•		•	•		•	•	•	•
ЗК 5		•	•							•	•	
ЗК 6		•										
СК 1	•			•	•	•		•	•		•	•
СК 2	•			•	•	•		•			•	•
СК 3	•			•		•					•	•
СК 4		•							•		•	•
СК 5				•				•	•			•
СК 6					•	•					•	•
СК 7	•			•					•		•	•
СК 8			•		•		•			•	•	•
СК 9							•			•		
СК 10				•		•			•			•

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ОК 2.5	ОК 2.6	ОК 2.7	ОК 2.8	ОК 2.9	ОК 2.10
ПР 1	•			•	•	•		•	•		•	•
ПР 2		•	•				•			•		
ПР 3		•										
ПР 4					•	•		•			•	•
ПР 5	•				•	•					•	•
ПР 6						•			•		•	•
ПР 7									•		•	•
ПР 8	•			•	•			•			•	•
ПР 9				•					•		•	
ПР 10						•						•
ПР 11				•					•		•	•
ПР 12	•						•	•		•	•	•
ПР 13			•				•			•		
ПР14				•		•					•	•